

9. Bölüm

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE TURİZM STRATEJİLERİ ETKİN Mİ? YAKINSAMA ANALİZİNDEN KANITLAR

Aycan HEPSAĞ¹¹

1.Giriş

Turizm endüstrisinin gelişmekte olan ülkelerin ekonomik büyüme süreci üzerinde katalizör görevi gördüğü uzun yıllardır kabul edilen bir olgudur. Turizm endüstrisinin ekonomik sisteme en önemli katkısı, döviz gelirlerini artırarak ve işgücü için yeni istihdam olanakları sağlayarak ödemeler dengesini üzerinde olumlu etkiler yaratmasıdır. Frederick (1993) ve Tang (2011) tarafından belirtildiği üzere, turizm emek yoğun bir endüstridir ve turizm endüstrisindeki talep artışı gelişmekte olan ülkelerde yetersiz eğitilmiş veya vasıfsız işgücü için birçok istihdam olanağı yaratmaktadır. Ayrıca turizm endüstrisi yerli vatandaşlar ve yabancı ziyaretçiler arasında sosyal ve kültürel gelişim ve iletişim yaratmaktadır.

Politika yapımcılar, turizmin yukarıda belirtilen ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeler üzerindeki olumlu etkilerini göz önünde bulundurarak, potansiyel ziyaretçileri çekmek için stratejiler geliştirmelidir. Bu bağlamda, rekabetçi stratejilerle gelen turist sayısının artırılması hedeflenmektedir. Bu açıdan, politika yapımcılar için temel soru, bu stratejilerin etkili olup olmadığıdır. Narayan (2006), turizm piyasalarının yakınsaması fikrini öne sürerek, turizm stratejilerinin etkili olup olmadığını belirlemek için önemli bir araç sunmuştur. Narayan (2006) tarafından turizm piyasalarının yakınsaması teorik olarak, herhangi bir ülkeden spesifik bir ülkeye gelen turist sayısı ile spesifik ülkeye gelen toplam turist sayısı arasındaki farkın zaman içerisinde azalması olarak tanımlanmaktadır.

Narayan (2007), turizm piyasaları arasındaki yakınsamanın turizm stratejilerinin etkinliğini gösterdiğini vurgulamıştır. Bu noktadan hareketle yakınsamanın

¹¹ Doç.Dr., İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Ekonometri Bölümü, hepsag@istanbul.edu.tr

garistan, Fransa, Gürcistan, Hollanda, İngiltere, İran, İsrail, İsveç, İtalya, Polonya, Romanya, Rusya ve Ukrayna için ise turizm stratejileri yeniden ele alınarak, daha ucuz tatil paketleri gibi stratejiler ile yakınsak turizm piyasaların sayısının artırılması amaçlanmalıdır.

Kaynakça

- Alper, A. E., Demiral, M. (2017). Türkiye'nin turizm piyasaları için yakınsama hipotezinin testi: Fourier durağanlık analizi bulguları. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(4), 205-213.
- Frederick, M. (1993). Rural tourism and economic development. *Economic Development Quarterly*, 7(2), 215-224.
- Hepsağ, A. (2016). Testing convergence of tourism markets: evidence from seasonal unit roots test. *Anatolia*, 27(2), 177-188.
- Hepsağ, A. (2019). A unit root test based on smooth transitions and nonlinear adjustment. *Communications in Statistics-Simulation and Computation*, 1-8.
- Kapetanios, G. (2005). Unit-root testing against the alternative hypothesis of up to m structural breaks. *Journal of Time Series Analysis*, 26(1), 123-133.
- Kapetanios, G., Shin, Y., Snell, A. (2003). Testing for a unit root in the nonlinear STAR framework. *Journal of Econometrics*, 112(2), 359-379.
- Kruse, R. (2011). A new unit root test against ESTAR based on a class of modified statistics. *Statistical Papers*, 52(1), 71-85.
- Lean, H.H., Smyth, R. (2008). Are Malaysia's tourism markets converging? Evidence from univariate and panel unit root tests with structural breaks. *Tourism Economics*, 14(1), 97-112.
- Leybourne, S., Newbold, P., Vougas, D. (1998). Unit roots and smooth transitions. *Journal of Time Series Analysis*, 19(1), 83-97.
- Lorde, T., Moore, W. (2008). Co-movement in tourist arrivals in the Caribbean. *Tourism Economics*, 14(3), 631-643.
- Narayan, P.K. (2006). Are Australia's tourism markets converging? *Applied Economics*, 38(10), 1153-1162.
- Narayan, P.K. (2007). Testing convergence of Fiji's tourism markets, *Pacific Economic Review*, 12(5), 651-663.
- Özcan, B., Erdoğan, S. (2017). Are Turkey's tourism markets converging? Evidence from the two-step LM and three-step RALS-LM unit root tests. *Current Issues in Tourism*, 20(4), 425-442.
- Solarin, S. A. (2018). Convergence hypothesis in tourism markets and activities in Taiwan. *Tourism Economics*, 24(8), 1037-1044.
- Solarin, S.A., Lean, H.H. (2014). Nonlinearity convergence of tourism markets in Seychelles. *Current Issues in Tourism*, 17(6), 475-479.
- Tang, C.F. (2011). Old wine in new bottles: Are Malaysia's tourism markets converging? *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 16(3), 263-272.
- Yılcı, V., Eriş, Z.A. (2012). Are tourism markets of Turkey converging or not? A Fourier stationary analysis. *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 23(2), 207-216.